

SYDSVENSKAN I COLOMBIA Landsbygden avfolkades av kriget

”Vi som har stannat funderar

San Jorge. 120 000 människor har dödats, 50 000 har försvunnit och 8 000 har invalidiserats av personminor under de senaste årens hårda strider mellan militär, gerillaförband och paramilitära grupper. Men efter fyrtio års konflikt ser inbördeskriget i Colombia ut att närma sig ett slut.

En gång var byn full av liv. Sedan kom gerillan och därefter de paramilitära grupperna och militären.

– Nu är vi bara elva familjer kvar, säger Leonel Moreno.

Byn San Jorge ligger omgiven av ångande regnskog, på en höjd vid floden Yutó i Colombias nordvästra provins Chocó. Samhället består av en klunga låga hus, de flesta övergivna. Skräp har samlats i högar framför dem.

– Vi som har stannat funderar naturligtvis på om vi gjort rätt som inte också flytt, men här kan vi i alla fall försörja oss, säger Leonel Moreno som tillsammans med Juana Guarido bildar byrådet.

Jordbruket ger mat men inte mer. För att kunna köpa kläder, medicin och allt annat behövs pengar.

Flera av byns invånare har dödats under konflikten. Men ingen bybo vågar säga något om vilken sida som är skyldig. Gerillan finns kvar där ute i djungeln. De paramilitära styrkorna har ersatts av beväpnade gangsterband som när som helst kan komma in i byn. Bara misstanken om samarbete med den andra sidan är en dödsdom.

Chocó ligger vid Colombias Stilla-havskust och är mycket rikt på naturtillgångar. Men rikedomerna kommer inte byborna tillgodo. Här finns inga sjukhus. De flesta saknar elektricitet. Transporter sker på floderna för det finns inga vägar.

Francisco Mosquera från organisationen Cocomaca representerar 42 byråd. Under tio år har organisationen arbetat för att människorna som bor här ska få äganderätt till markerna. Nationella och internationella företag vill exploatera guldfyndigheterna och skogen.

– Invånarna utsätts för hot och många tvingas bort, säger han. Sedan tar storföretagen över deras jord.

Flyktningbarn längs floden. Det är alltid barnen som drabbas hårdast i konflikter.

Juana Guarido och Leonel Moreno, i byn San Jorge.

Floden Yutó kantas av samhällen där människorna kämpar för sin överlevnad.

Inbördeskriget har fått fyra miljoner människor att fly från sina hem. Många hus står övergivna sedan landsbygden avfolkats.

Det går mot kväll i det lilla samhället San Jorge. Barnen leker i skymningen. De vuxna sitter och samtalar lågmält utanför husen, trötta efter en dags arbete

COLOMBIA

TEXT & FOTO:
THOMAS GUSTAFSSON
utland@sydsvenskan.se

I den lilla indianbyn är alla unga

ENBY I DJUNGELN

I en by långt från civilisationen finns inga unga män. De som inte armén har kallat in till värnplikt blir tvångsrekryterade till gerillan. Indianerna har stora kunskaper om djungeln som både staten och gerillan vill utnyttja.

– Jag hade fem söner, bara tre är kvar i livet och de har flyttat härifrån, säger Fabian Velázquez.

”Vart ska vi ta vägen? Vi har redan tvingats fly en gång.”

Två döttrar bor kvar hemma, deras pojkar är för små för att tvångsrekryteras. Enligt internationella observatörer finns det hundratals barnsoldater i gerillaförband i Colombia.

Byn ligger vid sidan av en väg, mellan militärens postering och gerillans läger i djungeln. Hit flyttade hela stammen för ett trettiotal år sedan då den blev bofast.